

شەركردن لەدژ پەكەكە، شەركردنە لەدژى ھەموو كورد

عەبدوللا ئەحمەد گەرمكى

abdulagermiki@yahoo.com

ھەر لەدژەر زەمانەو وەتوانەو كورد خۆخۆرە، ئەمەش راستىيەكى خۆى ھەبە و لەزۆرەبە سەرھەلداھەكانى كوردان ئەمە لەپەش چاوە، راستە بەگورزى دوزمن تووشى نەسكۆبى و مائۆبىرانى ھاتوونىن، بەلام تەماشە دەكەبەت لایەنەبە تىرى ئەنجامنەگرتنى سەرھەلداھەكان، كورد ھەر خۆى بوو، كارەكتەرى سەرھەكى سەرھەگرتنى ھىچ كام لەو سەرھەلداھەكانە دەگەرپەتەو بۆ ئەوھى كە كوردان لەبەر ئەوھى ھەمىشە بوونەتە لێستۆكى دەستى نەبەران، بۆبە دەبەبەت رۆلەبەت ھەرچاوايان گىراوھە لەوھى كە كورد بەكەگرت، يانپەش نەگاتە مافە سروشتىيەكانى، بۆ ئەم مەبەستەش ھەموو كارەبەگرتى بۆ شەكستەبەتەنەى فالانە و فەيسانە ھەراو سەرھەلداھەكان و شۆرەش، ئەمەش تاوھەكو قۆناخى سالانى نەوھەتەكان لەناو كورداندا ئەو دياردە قەزەوھەنەى چەتەبەتەى ھەر ھەبووھە.

گەر چاوبەك بەمەزۆوى تالى سالانى نەوھەت ھەتاوھەكو دوو ھەزار بەخەبەت دەبەبەت پەرە لەشەرى براكوژى و جەولە بەك لەدوای بەكەكانى براكوژى كار گەشتە ئەو ئاستەى كە بەھەزاران لاوى نەبەردى ئەم نەبەتەنە زامدارە بەفەرۆ بەبەت و تاكە لایەنەبەش كە لەو رەوھە سوودمەندبوو ھەر نەبەرانى كورد بوون، ھەموو ئەوانەش لەبەناو بەرژەوھەندى تەسكى بەبەتەى و پارەو پەلدا بوو، خەبەتەبەتەى و بەرپەو دەجوو كە تا سەر ئىسقان بۆنى خۆبەت لێدەھەت و ھىچ لایەكەش نەبوو بەبەتە بۆبەت ئەو خۆبەتە رابوھەستى و ھەموو دوزمەنەبەش سەبەرى ئەم فەلمە خۆبەتەبەتەى دەكرد و لەكۆتەبەتەى پالەوانانى ئەم مەزۆوھە تالە، بۆخۆبەتە ھەتەنە سەر دەسەلات و بەرھەمى خۆبەتە ئەوانەبەتەى خوارد.

لەم چەند سالەى رابردوودا ھەندەك ئەم خۆبەتەنە بەرەبەستەرا، ئەوھەش لەبەر ئەوھى پالەوانەكان گەشتەنە نامانجەكانى خۆبەتە، ھەرچەندە سەبەتەبەتەى و بەرپەوھەدەبەتەى لەكوردستاندا كە بەگوربەرى پەداوېستى قۆناخ نەبە و گەلەكەمان لەبەرەبەتەبەتەى دىكەوھە ھەبەتە سەر ئەوھى كە تاكەكانى كۆمەلگا سەر لێشەووتەر بەكات و ئەمەش تا خەلەك بەگەبەتەنە ئەو ئاستەى كە فەشەى بەكوردەبەتەى و نەتەوايەتەبەتەى ھەبەت، چونكە ئەو سەبەتە بەھەشەكارەبە سەبەتەى لای كوردان رەش كەرد و واى پەشانەدەدا كە دەروھى چەبەتەى و سەنوردار كەس سەبەتە نازانەبەت و ئەوھەش سەبەتەبەتەى جەواوتەر بەكات زەبەدان و ئەشكەنەبەدان و ھەتاوھەكو پاكتاوكرەدان ديارەبەتەى، ئەگەر سەبەتەبەتەى بەرپەوھەبەتەى و بەرژەوھەندى ئەوانى تەبەتەى ئەو لەرەى دەركەوتوھە و دەبەتە سانسۆرى بەرپەتەسەر، گەر دەنگەبەتەى جەواوتە ھەلپەرا، پەبەتە ئەو دەنگە سەرنوھەم بەكرتە، گەر نازەبەتە دەربەرى و خۆبەتەبەتەى كەرد، يان دەبەتە وھەكو سەردەمى بەس بەتە خەلەك بەزۆر لەدەوامە فەرمەبەتەكان دەبەتەبەتەى و بەنەبەتە سەر جادە، يانپەش ئەگەر جەواوتەر بەتەى و مەسلەھەتەى ئەوانى تەبەتەى ئەو بەلوولەى تەھەنگ و ھەبەتە دابەسەبەتەكان رەووبەرووت دەبەتەوھە.

لەولتەبەتەبەتەى ھەموو شەتەبەتەى بووتە بەسە و بەشە و رەخەنە مەگەرەو ھەموو رەبەتەبەتەى لێدەبەتەبەتەى و ناتوانى ھەناسەبەتەى چەبەتەى بەنەبەتەبەتەى ھەبەتەبەتەى، گەر بەبەتەبەتەى ئەوانەشەوھە بووتە ئەو پەبەتەبەتەى گەورەبەتەى، تا بەرەنگارى ئەو رەوھە نەھەموارە بەگرتە، چونكە گەر وابەت ئەوان ئەمە بەكۆتەبەتەبەتەى خۆبەتەى دەزانن بۆ ئەمەش ھەموو دەركەبەتەى لى دادەخەن بۆ ئەوھى دەركەتە لەپەش نەبەتەبەتەى و سەردەتەبەتەوھە، بۆبە ئەوانپەش دەزانن كە خەلەكەبەتەى ھەن كار بۆ كوردستانەبەتەى بەكەن كە سەبەتەبەتەى كۆنقەدرازەبەتەى دیموكراتى وھەكو سەبەتەم بەكرتەبەتەى ژبانى و نازادەبەتەبەتەى رەگەزى و دیموكراتى راستەبەتەى ژبانەبەتەى تەندروست و ژبەگە پارێزى بەرچەستە بەكرتەبەتەى دژ بەو سەبەتەبەتەى ئەوان رادەوھەستەى، چونكە سەبەتەبەتەى كە ئەمەبەتەى لەكوردستاندا بوونى ھەبەتەى، سەبەتەبەتەى كامبەتەبەتەى ئەو سەبەتەبەتەى كە مەزۆبەتەبەتەى بەرەو قەبەران و ھەلپەتەبەتەى ناديار دەبەتەى. ئەو سەبەتەبەتەى كە پەبەتەبەتەى و ئەخلاقى سەرمایەدارى بەبەتەبەتەى و ھەردەبەتەى ئەو سەبەتەبەتەى كە ژبانەبەتەى نازەبەتەبەتەى و مەردن و نەمان و پاكتاوكرەدان و دیموكرادى و نازادى و بەكەسانى... ھەتد ژبە پەبەتەبەتەى، سەبەتەبەتەى كە تا دووچارە بەرژەوھەندەبەتەى و ھەز بە خوشگوزمەنەى خەلەك ناكات، سەبەتەبەتەى كە ژن و مەندال و پەبەتەبەتەى و گەنج لەرەبەتەى راستەبەتەى ژبانى وھەكەبەتەى دەردەخەتەى، سەبەتەبەتەى كە ھەز لەخۆبەتەبەتەى و بەلووھەبەتەى نەخۆشى جۆراو جۆر و فسادى بەرچەستەدەكەت.

بۆيە ئەمپىرۇكەش ھەر لەپىناو بەرزەوھەندى حزبى و شەخسى جاريكى تر دەيانەوى دەنگى ئازادىخووان كپ بىكرىتەو و بۇ ئەو مەبەستەش كارتى سوور نىشاندرارو و ھەنگاوى جەدىيانەيان ناو و ھەر لەداخستى بارەگاكانى (پارتى چارەسەرى ديموكراتى كوردستان) و گەمارۆدانى ھەرىمى پاراستى مېدىيا و چەندىن ھەنگاوى دىكەى كە دلخۆشەكرانەبوو بۇ دەولەتى توركيا. ھەر بۇ ئەمەش بوو كە سەرۆك كۆمارى توركيا (عەبدوئالا گول) لەئىدانىكى رۆژنامەوانىدا وتبووى (حكومەتى ھەرىم خەرىكە ئاقل دەبى) ئەمەش بەلگەى ئەو راستىيەيە كە حكومەتى ھەرىم داخووزىيەكانى توركياى جىبەجىكردوو، بەلام داخووزى ترى سەرەكى ئەوھىيە كە جاريكى تر شەپ دزى پەكەكە بەكەنەو، گەر واش بكات و بەقسەى ئاگاكانى توركيا بەكەن ئەوا دەرەوى ئەو (500) كۆمپانىيانەيان كە ھەم بۇ كارى بازرگانى و جاسوسى ھاتوون پىشيبخەن و گوايە ئابوورى حكومەتى ھەرىم باش بەكەن، بۇ ئەمەش وەك دەزانرئىت دەسلەئاندارانى ھەرىم لەھەرىمى پاراستى مېدىيا دەستيان كەردۆتە كۆگردنەوى زانىارى لەو ناوچانە و ھەروھە ھىزىكى زۆرىشيان بەو قەندىل بردوو، ئەمەش بەواتاى شەپ دىت و زەمىنە خۆشكردنە بۇ شەپى برا كوژى، بۆيە لەبەرامبەر ئەم ھەلۆيستانەى حكومەتى ھەرىم دەبىت رىگا لەو ھەلۆيستانە بگرئىت و چونكە لەبەرزەوھەندى يەكئىتى و يەكپىزى كوردان نىيە و بۇ ئەمەش دەبى گەلەكەمان لەبەشە جىاجىاكانى كوردستان و سىياسەمداران و نووسەران و رۆشنىبران دزى كەردەوھىيەكى لەوچۆرە رابوھستىن و نەھىئان جاريكى تر شەپى (كورد — كورد) سەرھەلبداتەو، چونكە سالانى پىشووومان لەپىش چاوه دەرەوى مالىوئىرانى و جەرگ سوتانى داىكان ھىچى ترمان دەستەكەوت و پەكەكەش بەشەپىكى وا نە پاكتاو دەبىت و نەش لەناو دەبىت، چونكە پەكەكە ئەو ھىزەيە كە بەرامبەرى سوپاى توركيا بگرئىت و بەھىزى خۆى خۆى ھەموو پىلانەكان بۇ سەر تەفگەرى ئازادىخووزى گەلەكەمان بەرابەرايەتى پەكەكە پوچەل بكاتەو، لەبەرامبەر ئەو سىياسەتى دوژمنانىش پىويستە سىياسەتىكى راست بەرپۆھجىت و بەرزەوھەندى گەلەكەمان لەبەرچا و بگرئىت، بۇ ئەوھى چىدى كاريكى لەوچۆرە دووبارە نەبىتەو، شەپكردنىش لەدزى پەكەكە شەپكردنە لەدزى سىستەمى كۆنقىدرالىزمى ديموكراتى و شەپكردنە لەدزى كوردانى رۆژھەلات و رۆژئاوا و باشوور و باكوور، چونكە تاقە ھىز لەگۆرەپانەكەدا كە بەراستى نوپنەرايەتى كورد بكات پەكەكەيە، دەبىت ئەم راستىيەش باش بزانرئىت.